

Mezőgazdasági Népoktatás

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési díj: egész évre 8 pengő. Az előfizetési és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Orsz. Egyesülete pénztárának Tűrkévére az 54.135 csekkzámlán küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ
GYÖRFY GÉZA

Megjelenik minden hónap 15-én. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cegléd 2. — Az Egyesület tagjai a lapot tagdíjuk fejében kapják. ::

A lap kiadásáért felel: Györfy Géza, Cegléd. — Kiadótulajdonos: a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete, Makó.

Kapuzárás

(Gy.) Tíz hónapi fárasztó szellemi munka után kiürülnek a tantermek s néhány rövid hónapra bezárulnak országsszerte az iskolák kapui. A tanulók serege, felszabadulva a kötelező munka és a szigorú fegyelem nyomása alól, boldog, vidám nevetéssel búcsúzik a tudomány komor falaitól, hogy gondtalan, játékos szórakozások közben felüdülve testi és szellemi frissességgel fogjon hozzá majd ősszel az új iskolai év feladatainak elvégzéséhez.

És a vidám tanuló sereg mögött fáradtan hagyják el őrhelyeiket a tanítók, a tanárok is, hogy a pihenés ideje alatt új erőt gyűjtsenek a hivatásukkal járó, nemcsak a tudásukat, de testi és lelki képességeiket maradék nélkül igénybevevő, felelőségteljes nevelői munkafolytatásához.

A napsütéses, életet sugárzó, termést hozó boldog nyár az üdülés, a pihenés, az erőgyűjtés váravárt időszak a tanulók, mint a tanárok számára... kivéve a mi iskoláinknak, a gazdasági népiskoláknak növendékeit és tanító személyzetét.

A mi növendékeink tulnyomó részben gazdaságcsaládok gyermekei. A gazdaságban pedig most folyik a legégetőbb, a legsürgősebb munka. Minden elmulasztott, kihasználatlan pillanat végzetes következményekkel járhat és felbecsülhetetlen károkat idézhet elő. A gazda házában szükség van ma minden ép kézre akárcsak a viharban a hajó fedélzetén a serdülő gyermek, a tíz hónapi szellemi munka után, a forró nyári napon, perzselő hőségben egész emberként töri magát az életadó barázdákon, hogy télire ne maradjon üresen a kamra. A mi tanulóink számára az isko-

lai szellemi munka előkészület az igazi, életadó munka eredményesebb elvégzésére.

A mi iskoláinkban a kapuzárás nem a pihenésnek, hanem egy új munkakorszaknak kezdetét jelenti. A mi tantermeinkre az iskola szűk falai után a nevelő, termelő munka szélesebb mezői várnak. *A gazdasági szaktanítónak kora pítymalattól, késő estig nincs megállása.* Az iskola kis gazdaságában példatadó eredményekben kell kitesztetnie az elméleti oktatás igazságosságait. És a gyakorlati demonstráció mellett a mai nehéz viszonyok között is olyan hasznot kell elérnie, mely iskolája további munkájának anyagi feltételeit biztosítsa.

De a kapuzárásnak azért a mi számunkra is nagy jelentősége van. A mi iskoláink záróvizsgái komoly bizonyosságot tettek ez évben is arról, hogy *az önálló gazdasági népiskolák nem pusztán ismeretek közlésére törekednek, hanem a szó legnemesebb értelmében a való életre értelmes, okos, jó gazdákat nevelnek.*

Az a pihenéstelen, önfeláldozó munka, melyről ezek az iskolák több mint egy félszázad óta évről-évre a nagy nyilvánosság előtt kézzelfogható eredményekben számot adnak, végre is meg kell, hogy győzze nemcsak a közvéleményt, de főképpen és elsősorban az intőző köröket arról, hogy *az önálló gazdasági iskolák számának növelése, az intézménynek továbbfejlesztése, egyetemes nemzeti szempontból első helyen szükségszerű.* A ma reánk nehezülő és összeroppanással fenyegető gazdasági helyzetnek egyik legsúlyosabb alapoka éppen a mezőgazdasági termelés válsága. Az agrárválságot pedig a hitel, a piac, az értékesítés problémáinak rendezésével legfeljebb, és csak átmenetileg, enyhíteni lehet, de végképp megoldani nem. *A termelés válságával csak egy értelmes,*

szakképzett, intelligens gazdaközönség tud sikerrel megbirkózni.

A helyzet nálunk eddig az volt, hogy a bankár, a kereskedő, a politikus gondolkozott és beszélt a gazda nevében, csak éppen a gazda hallgatott, mert meg sem kérdezték. *Be kell, hogy következék hamarosan az az egészséges állapot, amikor mezőgazdánkban a szakszerű gazdasági nevelés útján szerzett gazdasági ismeretek birtokában meglesz a kellő önérték és bátorság ahhoz, hogy a saját életproblémáiknak megoldását maguk vegyék kézbe.* Egyetemes nemzeti érdek követeli, hogy a nemzetnek ez az egységes test-tömege ne botorkáljon tovább idegen érdekek járszalagján vakoskodva, hanem világos ésszel, nyitott szemmel, munkája után kijáró jobb anyagi viszonyok között teljesítse fokozott mértékben nemzetfenntartó kötelezettségét.

Ennek az öntudatos, magyar jövőt biztosító új gazdanemzedéknek kitermelése a mi iskoláink nevelői feladata. Ezért kérünk több figyelmet, több megértést az ország sorsát intézők részéről. A kultusztárca ezidei költségvetésének parlamenti tárgyalása során - örvendetesen kell feljegyeznünk

hallatszottak is hangok, melyek szerint az önálló gazdasági népiskolák fenntartására és fejlesztésére felvett összeg nem áll arányban - hivatásuk fontosságával, de sajnos ezek a jövőbe látó és megértő óhajok a rideg finánc agyokban nem találtak méltánylásra.

Ez azt jelenti, hogy finánc kapacitásaink talán kellő informáltság, avagy egyoldalú elfogultság folytán még ma sem akarják megérteni, hogy éppen a jövő gazdasági helyzetének kedvezőbb kialakulása szempontjából, az iskolá-

inkra költött minden jillér a lehető leghasznosabb befektetés.

A pénzügyi oldalról állandóan tapasztalt szűklátókörűség és szükmarkúság, valamint a nyomában járó súlyos helyzet, melyben iskoláink ma létükért nehéz harcot vívnak, nem szabad, hogy egy pillanatra is elkedvetlenítsen minket.

Az a gondoskodó ügyszeretet, melyet minisztériumunk részéről mindenkor tapasztalunk, valamint az a felemelő tudat, hogy nemzetünk életében nekünk és iskoláinknak különös hivatásunk van, nem engedi, hogy ügybuzgalmunk egy vonalnyival is essék, hogy a nehézségek előtt egy lépéssel is meghátráljunk. Csüggedéstelen kitartással, töretlen akaraterővel kell előre mennünk a kitűzött útvonalon és minden alkalmat felhasználunk arra, hogy ügyünknek megértő barátokat szerezzünk.

A legközelebbi kedvező pillanat, amikor a nagy nyilvánosság előtt munkánkról újra beszámoló adhatunk, a július 4-i nagygyűlésünk Debrecenben. Legyen ott Egyesületünknek minden egyes tagja. Adatokat, terveket, új gondolatokat hozzon magával mindenki, hogy a tényekkel alátámasztott szavunk felfelé erőt és jelentőséget kapjon. Az egyes iskolák által elért eredmények tárgyilagossá rámutatásával próbáljuk felnyitni a meg nem értés bezárt kapuit és meggyőzni a fiskális-finánc elvakultságot arról, hogy a katasztrófiális méreteket öltő gazdasági válságot csak képzett, értelmes, szakavatott gazdaközönség közreműködésével lehet az új idők követelményeinek megfelelően, kielégítően liquidálni...

Ennyit az iskola kapuinak zárásakor, a nyári munka zajló sodrában, hogy a reménységet ébren tartsuk... a kapuk nyílásáig!

GERGELY-FÉLE **K O L U M B U S** SZABADALMAZOTT KELTETŐ- ÉS NEVELŐGÉPEK

LÁMPANÉLKÜLI MELEGVIZFŰTÉSSEL, VALAMINT LÁMPA- ÉS MELEGVIZFŰTÉSSEL

50, 100, 200, 300, 400, 600 és 800 tojás befogadóképességgel. Sok száz elismerőlevél!

1922 és 1930 évi modell! — A gyakorlatban fényesen bevált. Sok száz elismerőlevél!

Tojáshozamra berendezett fajbaromfi tenyésztés

Legjobb tojókból származó fehér amerikai leghorn-tyukok. Tenyésztójas és napocsibe eladás. Csapófészek-ellenőrzés és lözskönyvezés.

Az állomány vérvizsgálat alapján fehérhasmenésmentes.

Ólak, baromfitenyésztési eszközök, erőtakarmányok.

Amerikai boxes-termelésre berendezett méhészet Fajmész és csemege lépesmész.

Válaszbélyeg ellenében díjtalan szakoktatás

GERGELY BÉLA BUDATÉTÉNY
VASUTI ÁLLOMÁS: BUDAFOK MÁV.

EZELŐTT: KÁPOLNA-UTCA 85. SZ. (PEST MEGYE)
MOST utca nevének megváltoztatása folytán SÁNDOR-UTCA 3. SZÁM

Őszi teendők a konyhakertben

A nyár derekán vagyunk és én már felkészülök az ősze. Felkészülök, mert sok sikertelenségnek alapokát az őszimunkák rossz végzésében kell keresnünk.

Sok kertet figyeltem meg ősszel és soknál láttam, hogy gyönyörűen letaroltak benne mindent, amire szükség volt, de a hasznavehetetlen dolgokat, hulladékokat, gyökereket, indákat stb. mind ott hagyták.

A kényelmes háziasszony valószínűleg azt mondta magában: *»Jól viselted magadat, kertecském, megtermeltél mindent, amire szükségünk volt, most csak aludj csendesen.«*

Pedig nagyon téved, mert a föld sohasem alszik. Nem alszik különösen ott, ahol ilyen könnyelműen hagyták el. Ha szemeink látnoki erővel volnának felruházva, csodálkozva látnánk, hogy micsoda élet, micsoda mozgás megy végbe benne és rajta. A földből kikandikáló káposztatorzsák valóságos palotákká alakulnak át. Bogár önagysága kissé vékonynak találta a tolettjét, hűvösnek az őszi szellőt és meleg lakóhely után nézett. A káposztatorzsánál van-e egyszerűbb lakás? Sehol sem talál háziurat, tehát lakbért sem kell fizetnie. Semmit sem gyűjtött a nyáron, mégsem kell búsulnia, hisz az egész ház egy pompás éléskamra. És mindezt kinek köszönheti? A kényelmes kerttulajdonosnak! Meg is köszöni!... Miután szorgalmasan kosztolja a pompás torzsacsemegét, petéit belérakja, lehetőleg minél nagyobb számmal. Épen így tesz a kerítés tövében szépen megkímélt gyomnövényekkel is. Összevissza dobált ugorka, tök, paradicsom szára, enyhé takarót ad a pattanó bogárnak és álcájának, a drótféregnek, pilléknek és más hálás állatoknak és betegségeket okozó gombáknak. Ezek a veszedelmes ellenségek mind a kerti és gyomnövények gyökerével táplálkoznak és az ásatlan föld pompás meleget nyújt nekik, úgy, hogy fiutyt hányanak a fejük felett dühöngő téli viharoknak. Tavasszal az első napsugárra mind kíváncsiak. Szépen előjönnek és akkor ámulhatunk, hogy milyen nagy a számuk. Ellepnek fát, bokrot, fűvet és mindent pusztítanak.

A kényelmes háziasszony is megjelenik az ásóval, kapával. Dolgozik, sürgölődik, forgolódik, minden talapatnyi helyet beültet, gyönyörű, reményekre jogosító üde palántákkal és várja a gyors fejlődésüket. Azonban mit tapasztal? Hol az egyik, hol a másik hajtja le a bús fejét s nem-

sokára egészen tönkremegy az egész ültetvény. Érthetetlenül áll előttünk, pedig egyszerű az eset! Védencai, hálából a téli kitarásért, mindent fel-falnak. Ami még megmarad, azzal végeznek a különböző betegségeket okozó penészgombák, mert mult ősszel nem pusztította el őket senki. Mennyivel más volna az eredmény, ha elvégezték volna a rendes őszi munkákat, nem hagyták volna ott a sok gazt, szemetet, téli szállásnak. Ősszel tehát a legfontosabb munka, eltakarítása azoknak a növényeknek, melyeken betegségeket észleltünk. Ezeket okvetlenül el kell égetni, a többit pedig a komposztföldre hordani, hogy elkorhadás után ismét gazdagítsuk a föld tápanyagát vele. A komposztföld kiszítését mindenütt úzik, de nem tudatosan (szakszerűen). Összehordanak mindent egy kupacba és otthagyják bűzösödni, romlani. Tetejét gaz lepi be és ezek virágzása után a mag ismét visszahull a trágyás földbe. Később a komposztföldet kihordjuk a kertbe és vele visszük a gyommagvakat is.

Hullott gyümölcsöt, rothadt paradicsomot stb. nem teszünk rá.

A gaz eltakarítása után következik a föld gondos ásása. Ősszel nagy hantokkal ásunk. A föld éret felzínét aláfördítjük, hogy következő nyáron a gyökereknél legyen. Nem aprózunk, nem gereblyézünk, hogy hólé, fagy, később a napsugarak könnyen behatoljanak az alsó rétegekbe és azt érleljék. A látszólag lomha, kemény földben is nyüzsgő élet van. A talaj élő, mozgó kis lényeknek a milliárdjaival van tele. Ezek a kis munkások (talajbaktériumok) a föld szakácsai. A földben ugyanis a tápanyagok élvezhetetlen nyers állapotban vannak. Így a növények nem tudják felhasználni. A kis szakácsok azonban mindent pompásan elkészítenek, megfőznek. De élni és főzni csak úgy tudnak, ha megfelelő helyzetet teremtünk számukra. Kemény, nyomott, vizes, savanyú talajon ők is savanyú kedvűek lesznek és nem dolgoznak. Ha azonban a földet megpuhítjuk és belefúj a lenge szellő, hozzájuk lopózkodik az éltető napsugár, akkor elkezdenek sütni-főzni, vagyis a táplálékokat átalakítani, élvezhetővé tenni.

Az ásáson kívül megkapáljuk az utakat, a kerítéseket alját, ribizke-, egres- és málnatöveket és a gyomokat gyökerükkel együtt szedjük ki.

A kiszedett kerti terményeket elraktározzuk, mert télen ízletessé és változatossá tehetjük velük

étkezésünket. Az örökös bab és krumplicsazonban jól esik egy kis kelkáposzta, karalábé, vagy tök-főzelék. Akinek pincéje van, odatesz mindent, akinek nincs, a kertben rakja el. Igen praktikus eltevési mód az aszalás, városokban, hol se kert, se pince nincs, mert kis helyen sokat lehet elraktározni.

Ezek az eltevési munkák azonban nem akadályozhatják meg abban, hogy most ne gondoljunk a következő évre. Ha még vetésforgó nem volna, okvetlen készítenünk kell. (Sok kertben összevissza ültetnek mindent, pedig amint más és más természete van minden embernek, úgy más természete van majdnem minden növénynek. Egyik csoport a friss trágyát szereti. Van olyan csoport, amelyiknek sok öntözés kell, a másikat ellenkezőleg stb.

Amikor a kert a vetésforgó szabályai szerint beosztottuk, a leveles növények helyén egy darabot gondos gereblyézéssel elkészítünk spenótvetésre. Ha idejében vetettük, akkor a fagyok előtt szedhetünk is róla. Sőt, ha deszkából egy kis keretet rakunk köréje és letakarjuk, télen is szedhetünk. Közéje kaprot vethetünk. A téli salátát nem palántáljuk a síma földre, hanem árkokat készítünk. Tetejébe, a bakhátra fokhagymát, karottát ültethetünk. Ha a föld nincs megfagyva, egész télen át vethetünk, petrezselymet, hogy korai zöldségünk legyen. A sósót is ilyenkor vetjük.

Megtörténik, hogy a ribizkebokrainkat szaporítani akarjuk. Magunk is könnyen nevelhetünk fiatal növényeket... Bokraink mellett a gyümölcsfák őszi takarításáról sem feledkezünk meg és különösen nem a virágos kertről.

Ha mindezekkel készen vagyunk, a kerti eszközöket rendezzük el. Kapákat, ásókat, rendes

gazda kiélesíti, jó nyelet tesz bele, sőt öreg zsirral be is kené. A félretett paradicsomkarókat kihelyezi. Melegágy keretet készít és szalmatakarókat fon.

A kinti munka után belső munka következik. Előszedjük a magvakat, tisztítjuk, osztályozzuk, a papírzacsókra ráírjuk a nevet, évet és a megjelöléseket. Felírjuk egy darab papírra a rendelni valókat. Nem piacon vásárolunk, hanem megbízható cégeknél stb. (Kimagzott növények magvait kapjuk.) Ha valamelyik magunk nem biztos, próbaesiráztatást végzünk. (Elmondani.) Ha mindent megtettük, nyugodtan nézhetünk a jövő év elé.

Munkáink közben ne feledkezzünk meg a mi kis segítő társainkról sem. A kertnek van egy elvarázsolt hercege, a varangyos béka. Ilyenkor téli álmát alussza és álmodik a szunyogokról, a legyekről, a számtalan kártékony álcáról, melyet nyáron elpusztít, hogy a gazdának ne tudjanak kárt csinálni. Álmodik azonban a csúnya háládatlanságról is, mellyel szolgálatát az emberek viszonozzák. Verik, sőt agyonütik, elárulva rettentő nagy tudatlanságukat. Kíméljük tehát szegényt. Segítő társaink az itt telelő madarak is. Legfőbb érdekünk, hogy télen védjük őket, mert a fák hasadékaiból csak ők tudják hegyes csőrükkel a kártékony rovarok petéit kicsipkedni. Fákra, kerítésekre, mesterséges fészkeket és mesterséges odvakat készítsünk. Napraforgót tüzzünk ki.

Moson.

Obingerné Czirmes Irén.

*

Ezen cikk különösen az iskolán kívüli népművelő előadások keretében alkalmazható sikerrel, felhívom az illetékesek figyelmét rá és a cél érdekében kívánatos lenne a megkezdett sorozat folytatása más tárgykörből is. (Szerk.)

**Bármiféle tanszer, taneszköz és
laboratoriumi felszerelés** a legjobb minőségben és
legmértányosabb áron

Fill és Bartuska

laboratoriumi felszerelési-, üvegtechnikai cikkek- és tanszergyárában szerezhető be!

Budapest, I., Bertalan-utca 26. szám.

Iskoláink és a cigányok

Érdekes és a figyelmes szemlélőnek bizonyára fel is tűnt, hogy sok iskolánk közvetett, vagy közvetlen szomszédai: cigányok. Természetesen Fáraó népének nem abból a rétegből valók ezek, akik csodálatos zenei érzékkel, játékkal tombolóvá teszik a vidám magyart, vagy bús kesergő hangulatba ringatják a magát árvának, elhagyatottnak érző késői Árpádivadékot.

Oh nem! Az emberi társadalomnak e remekei az ugynevezett üstfoltozók, lókupecsek, teknővájók kategóriájába tartoznak. Némelyikük tollkereskedő is, de legtöbbször abból él, hogy a tulajdonjogot törvénytelen, igazságtalan dolognak tartja s ezt a közeli és távoli szomszédok nagy gyönyörűségére következetesen gyakorolja is. Ez a mindenki által legkevésbé kedvelt emberfajta rendszerint a város, a község szélén kap ingyen házhelyet, ahová saját szépérzéke és a lehetőség szerint építi fel putrijait.

Tekintettel iskoláink különleges hivatására, a gyakorlóterület, az iskolaépület, igen sok helyen ugyancsak ide kerül, vagy, ha ez jutott volna előbb ide, úgy amazokat telepítik hozzá. Szóval e két elemnek érthetetlen, magasabb szempontból egymás mellé kell kerülni.

Megtörtént, hogy a cigánytelep odahelyezése ellen az igazgató tiltakozni próbált. Erre a helyi magistratus azzal vigasztalta, hogy ne igazgatójék emiatt, mert a cigány ott nem szokott lopni, ahol lakik. -- Hát ez igazán bölcs megállapítás,

aranyigazság! Valóban úgy van. A cigány tényleg nem ott lop, ahol lakik, mert saját viskójában ugyan mit lopna és kitől?

Hanem a mellette levő telep kerítését, annak oszlopait, deszkáit és azontúl levő gyümölcsöt, terményt, kukoricát, zöld lucernát, stb. bizony nem hagyja érintetlenül. A neki járó vámot kiveszi s nincs az az őrszem, aki tetten érhetné. Gondjuk van arra, hogy előőrseik a terepet szemmel tartásák, nem jön-e valami kellemetlenkedő személy? Ilyenkor egy fütyű és 1-2 perc alatt kámforzá vált a tolvaj is, a figyelő is. Csak a lefeszített, vagy a már elvitt deszka, a levágott, letört galy, a lehullott gyümölcs, a letarolt és megdézsmált termény mutatják a jó szomszédok szolidaritását.

Köztudomású tény, hogy e füstös fajzat a baromfihasú iránt igen nagy előszeretettel viselkedik, de ennek tenyésztése, mint minden komoly munka ellenszenves nekik, hát onnan szereznek egy kis peccsenyeanyagot, ahol van. Ez olcsóbb és kevesebb vesződéssel jár. -- Nem baj, ha

élve nem is jutnak hozzá, megelégszenek az elhullott kakással is. Sőt, mivel ez a legkényelmesebb beszerzési mód, gondjuk van rá, hogy a szomszédoknál minél több baromfi pusztuljon el. A döggbaromfi egy-két béldarabja, a begyből kikerült tengeri ez irányban igen jó szolgálatot tesz. Halomra döglök mindenféle aprójószág.

A gazda ilyenkor a haját tépi mérgében. Az ólat tisztántartja, jó eleséget ad jószágainak, vizük tiszta és mindig friss, fertőtlenítésben sincs hiány, de a baromfiállomány mindennap kevesebb. Az oltások sem segítenek, mert a fertőzés folytonossága nem szűnik meg.

Elképzeltető a bosszúság nagysága, az elkelvetlenedés mérvé, amikor a legnagyobb gondosság dacára minden évben ezek miatt a körültekintő munka és fáradalom eredménytelen.

Az anyagi károkon kívül *erkölcsi, aeszteikai és egészségi* szempontból is sok szó fér e szomszédokhoz. És ezt a helyi intéző köröknek nem lenne szabad figyelmen kívül hagyni, akik a cigánytelepnek legméltóbb helyét az iskola mellett találják.

Elkerülhetetlen, hogy mindkét nembeli növendékeink a cigánykolónia tagjaival ne találkozzanak. E találkozásnál a párbeszéd tónusa oly ocsmány, hogy azt senkinek sem kívánatos hallani, legkevésbé pedig a tanulóinknak. A cigánytelep közel iszemplélése, különösen melegebb időben, oly képeket tár a néző elé, hogy az a szemérem és a jóízlés ellen valóságos merénylet. Továbbá az se hathat nemesítőleg a leánytanulókra, ha véletlenül azt látják, hogy a velük egykorú 14 éves Trézsi a kunyhó előtt a saját gyermekét táplálja.

Közegészség szempontjából elsőrangú tényezők e kedves szomszédok. Kiváló terjesztői a mindenféle bacillusoknak. A kerítéscsk mellett járni még száraz időben sem tanácsos, mert minduntalan *sárba* lép az ember. Rossz, piszkos, törött fazekak, cserepek, ruhafoszlányok tarkítják a képet, ahol ádámkosztümös gyermekraj-sütkérezik a napon, vagy hányja a cigánykeréket.

Ha a telep történetesen a vasút mellett van, úgy a városba -- községbe közeledő idegen utas valami kényes külföldi az illető s több helyen ugyanezt látja, lehet-e tőle rossz néven venni. Ha útleírásában később azt írja rólunk, hogy romantikus cigánynép vagyunk? Hogy ez nem fedti a valóságot azt tudjuk jól, de az idegen a látottak-

ból ítél s egyebet nem írhat, mint ami a szeme elé tárult.

Mindezeket egybevetve bárki beláthatja, hogy ilyen elhelyezés mellett az iskolák eredményes nevelő és tanító munkássága állandóan igen nagy veszélyben forog.

Megszivlelendő dolog ez s nézetem szerint már a szervezésnél többféle szempontból kellene mérlegelés alá venni az elhelyezést, nehogy olyan lehetetlen viszonyok és körülmények közé jusson bármely iskola, amint azt vázoltam. Már a szer-

vezésnél ki kellene kötni, hogy a cigányok az iskola mellé nem telepíthetők. Vagy hamár ott lennének, úgy a helység tulsó végére helyeztessenek, de még az iskola felállítása előtt.

Sok természetadta és emberhozta nehézség mellett a hatóság, az iskolafenntartó ne szaporítsa a fejlődés, az eredmény akadályait azzal, hogy ezen anyagi és erkölcsi parazitákat helyezi az ősmagyar nép jobb jövőéért dolgozó intézményeink mellé.

.../.. /.

A „Gazdasági Szaktanitók Országos Egyesülete Rádli Lajos Üdülőházának“ szervezeti szabályzata

1. §.

Célja és rendeltetése.

A G. Sz. O. E. Rádli Lajos üdülőháza a G. Sz. O. E. Rádli-alapjának tulajdonát képezi és arra szolgál, hogy elsősorban a G. Sz. O. E. rendes, nyugdíjas, pártoló és tiszteletbeli tagjainak a hajdúszoboszlói gyógyfürdő használatát az üdülőházban való szobák rendelkezésre bocsájtásával megkönnyítse s másodsorban, hogy az üdülőház jövedelméből a G. Sz. O. E. tagjainak főiskolát látogató gyermekei részére ösztöndíj nyújtásával azok tanulását előmozdítsa.

2. §.

Az üdülőház felügyelete és ügyeinek igazgatása.

a) Az üdülőház feletti főfelügyeletet az egyesület választmánya gyakorolja, amely ebbeli működéséről a közgyűlésnek a házigondnoki jelentés kapcsán az évi rendes közgyűlésen beszámol.

b) A helyi és közvetlen felügyeletet, valamint az üdülőház kezelésével járó összes teendőket az üdülőház gondnoka látja el, aki szolgálatáért az üdülőház évi tisztajövedelmének a közgyűlés által megállapított százalékát kapja tiszteletdíjként. Gondnokot választmány választja a hajdúszoboszlói, vagy más, közel fekvő gazd. népiskola tantestületéből.

c) Az üdülőház őrzését, tisztogatását, a hozzátartozó udvar és kertek ápolását, rendben tartását, a vendégek kiszolgálását és a szobák takarítását stb. a házigondnok által a választmány jóváhagyásával alkalmazott házfelügyelő végzi, aki eme szolgálataiért az üdülőházban egy szoba és konyha, valamint padlás használatából álló ingyenes lakást és alkuszertinti havi készpénz fizetést kap.

3. §.

Választmány teendői.

1. Ellenőrzi a Rádli-alap vagyonkezelését és jövedelmezőségét.

2. Megállapítja az üdülőház házirendjét.

3. Évről-évre meghatározza az üdülőház igénybevételei díjait.

4. Megválasztja a házigondnokot és annak működését irányítja.

5. Jóváhagyja a házfelügyelő alkalmazását.

6. Tárgyalja a házigondnok időközi és évvégi jelentéseit, felülvizsgálja számadását és jövedelmi kimutatását.

7. Jelentést tesz a rendes közgyűlésnek az üdülőház évi működéséről, vagyoni állapotáról és jövedelméről.

8. Az üdülőház tisztajövedelmének hovatfordítására nézve javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

4. §.

Házigondnok teendői.

1. Intézi a vendégek felvételét és beosztását s végzi az ezzel járó levelezéseket.

2. Kezeli az üdülőház vagyont és pénztárát rendes számadás vezetéssel, 100 pengőt meghaladó összeget egyesület pénztárába küldi.

3. Gondoskodik üdülőház karbantartásáról.

5. Képviseli egyesületet az üdülőházat érintő ügyekben hatóságoknál, egyesekkel és vendégekkel szemben.

6. Alkalmazza a házfelügyelőt és azzal teljes hatalmúlag rendelkezik.

7. Gondoskodik kifőző alkalmazásáról, azzal egyezséget köt. Megállapítja az étkezési ellátás minőségét és árát, azt a vendégekkel közli. Örökösedik afelett, hogy kifőző-vállalkozó kötelességeit lelkiismeretesen teljesítse.

8. Választmány által megállapított házirendet közli a vendégekkel és érdekeltekkel s annak a szobákban való kifüggesztése és megtartása felett örökösedik.

9. Vendégekkel és házfelügyelővel az elszámolásokat végzi.

10. Leltárt vezet az üdülőház ingatlan és ingó vagyonáról, azok megóvásáról és jókarban tartásáról gondoskodik. Károkozóktól az ellenértéket behajtja.

11. Választmányának időközi, közgyűlésnek pedig évi jelentést terjeszt elő.

12. Feladata általában házigondnoknak, öröködni affelett, hogy az üdülőház rendeltetésének minél tökéletesebben megfelelhessen, hogy a vendégek az üdülőházban jól és kellemesen érezzék magukat.

5. §.

Az üdülőház igénybevétele.

Az üdülőházat a választmány által évről-évre előre megállapított díjak mellett

a) a G. Sz. O. E. rendes, nyugdíjas, pártoló és tiszteletbeli tagjai,

b) az a) alatt felsoroltak hozzátartozói (férj, feleség, gyermek, szülők),

c) a gazdasági továbbképző iskolák tanerei,

d) a c) alattiak hozzátartozói,

e) az egyéb tanügyi téren működő egyének és végül

f) a hajdúszoboszlói gyógyfürdő használatára ráutalt személyek vehetik igénybe.

6. §.

Az igénybevétel módja.

Az igénybevétel rendszerint előre való jelentkezés útján történik. Jelentkezés élőszóval, vagy írásban házigondnokkal közlendő, mely alkalommal bejelentendő az igénybevétel kezdő napja, tartama és a szoba milyensége (egy, vagy több ágyas). Felvétel a jelentkezés sorrendjében történik.

Jelentkezés elfogadásáról és beosztásáról házigondnok értesíti a jelentkezőket, melynek vétele után 3 napon belül a jelentkező köteles az igénybevéni óhajtott időre a szobadíjat gondnoknak előre beklüdeni. Ennek elmulasztása akként fog vétetni, mintha jelentkező igénylésről lemondott volna.

Az előre bejelentett üdülési idő csak azon esetben hosszabbítható meg, ha szoba áll rendelkezésre. Bejelentett üdülési időtartam lejárt előtt eltávozott vendég a már befizetett szobadíj visszatérítésére csak akkor tarthat igényt, ha helyét azonnal mással lehet betölteni.

7. §.

Szobahasználati díjak.

Választmány az 1932. évre a szobahasználati díjakat az alábbiakban állapítja meg:

Egyágyas szoba díja naponként tagoknak (5. §. a b) 1.40 P. (5. §. c f) 1.50 P.

Igazgatói értekezlet. E. évi június hó 16-án nagy-szabású értekezletet tartottak a mezőgazdasági szakiskolák és téli gazdasági iskolák igazgatói Kecskeméten, a mezőgazdasági szakiskolánál. A gazdag tartalmú és minden tekintetben tanulságos értekezlet részleteit helyszűke miatt lapunk következő számában fogjuk leközölni.

Igazgatókhoz: A tavaszi mezőgazdasági kiállítás anyagának összeomagolása alkalmából a Szeged röszkei iskola munkáiból több értékes darab idegen ládába csomagoltatott, felkérem az illetőket, akik esetleg már, mint gazdátlan kézimunkákat kezelik ezen tárgyakat, hogy erre vonatkozó értesítésüket vagy az elnökséghez, vagy nevezett iskola igazgatójához azonnal küldjék be.

Kétágyas szoba díja naponként tagoknak (5. §. a b) 2 P. (5. §. c-f) 2.20 P.

Pótágy bármely szobában (5. §. a-b) --.60 P. (5. §. c f) --.70 P.

Egyszeri ágyneműáthúzat váltás ágyanként (5. §. a b) --.80 P. (5. §. c-f) 1 P.

Felsorolt díjakon felül minden vendég az üdülőházon, vagy felszerelésében az általa okozott kár értékét készpénzben megtéríteni tartozik.

8. §.

Az üdülőház tisztajövedelmének hováfordítása.

Az üdülőház tisztajövedelme az 1. §-ban megjelölt célra fordítandó. Mindaddig azonban, míg az építkezésből és felszerelésből kifolyólag a Rádli-alap akár egyesületekkel, akár egyesekkel szemben tartozásban van, a teljes tisztajövedelem tartozás törlesztésére fordítandó.

Ugyancsak nem szolgálhat tanulói ösztöndíjjal az üdülőház tisztajövedelme azon esetben sem, ha az üdülőház kibővítésének szüksége áll elő. Amikor is a tisztajövedelemből a kibővítés költsége fedezendő és csak az esetleges felesleg fordítható ösztöndíjra.

Az ösztöndíjak nagyságának megállapítása és odaítélése a választmány javaslata alapján a közgyűlés joga.

Kelt a G. Sz. O. E. választmányának Budapesten, 1932. évi március hó 21-én tartott gyűlésén.

*

Hozzászólásokat július hó 1-ig az elnökséghez írásban kell benyújtani.

Csáthy Ferenc

Egyetemi Könyvkereskedés és Irodalmi Vállalat Rt.

Debrecen-Budapest, I., Krisztina-körút 133

kladásában

1932 január havában

megjelent

BAKOSS LÁSZLÓ

gazdasági akadémiai rend. tanár

Gazdasági Baromfitenyésztés

második bővített kiadása

nagy 8°-as alakban, mintegy
500 oldalon, közel 200 szöveg-
közti és 32 színes ábrával, mely
ezen szakmában a jelenkor minden
haladását felöleli, Magyarország leg-
elterjedtebb szakmunkája és minden
tenyésztőnek nélkülözhetetlen segédkönyve

A könyv bolti ára kb. 14 aranypengő

EGYESÜLETI ÉLET

Országos Magyar Gazdasági Egyesület.
780/1932. szám.

Budapest, 1932 április 8.
(IX., Köztelek-ucca 8.)

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete
tekintetes Elnökségének,

Makó.

Legyen szabad az egyesület nevében őszinte köszönetet mondanom a Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének azért, hogy munkát és áldozatot nem kímélve, mezőgazdasági kiállításunk keretében igen értékes és tanulságos kiállítási anyaggal vett részt és ezzel kiállításunk belértékét és oktató hatását jelentősen fokozta. A kiállítást megtekintők nagy elismeréssel nyilatkoztak a tisztelt Elnökség által rendezett kiállításnak igen sokoldalú és szép anyagáról, valamint az önálló gazdasági népiskoláknak és ezek vezetőinek a kiállítási anyag egybegyűjtése és elkészítése terén kifejtett értékes és eredményes munkásságáról. Ez visszatükrözteti azt az ügybuzgó, eredményes és lelkes működést is, amit ezek a népiskolák és vezetőik a helyes gazdasági ismeretek népszerűsítése és elmélyítése érdekében a gyakorlati életben végeznek.

Amidőn ehhez az általános meleg elismeréshez a magam részéről is örömmel csatlakozom, még egyszer őszinte köszönetet mondok a részvételért.

Fogadja a tekintetes Elnökség kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében:

Somssich s. k.
elnök.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének
Elnökségétől, Makó.

66/1932. szám.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Tekintetes Elnökségének,

Budapest.

Méltóságos Elnök Ur!

Az országos mezőgazdasági kiállításra való részvételünk alkalmával úgy a Tekintetes Elnökség, mint Méltóságod részéről kifejezésre jutott elismerő szavakért őszinte hálás köszönetet mondok.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületébe tömörült önálló gazdasági népiskolák tanerői hazánk földjének népe iránt táplált és hivatásának szeretetétől áthatva, már negyedik évtizede munkálkodnak azért, hogy hazánk drága földjét művelő széles néprétegeket oktassa a hazai rög szeretetére és azzal való bánásra. Mert szent meggyőződésünk az, hogy népünk tudását foglalkozásában kell erősíteni, melynek természetes következménye lesz az anyagi megerősödés

is. Anyagilag független népnél pedig a szélsőséges elemek bomlasztó törekvései mindenkor hajótörést fognak szenvedni s akkor az egységes magyar nemzet ősi erejében ismét feltámad és élni fog.

Ehhez a nemzetfenntartó alapmunkához kérjük mi is a nekünk kijelölt szakasz felépítéséhez minden mérvadó tényező önzetlen támogatását. Mert ha a nagy tömegeket képviselő alépitményt nem tesszük sziklaszilárddá, akkor romba dől minden nemzetmentő törekvésünk s a jövő minden nemzetmentő nagy terve.

Ezen cél elérésében tényleges munkájukkal elszántan küzdenek, dolgoznak az önálló gazdasági népiskolák is, mely munkának beszédes bizonyítéka volt egyrészt kiállítási részletünk is.

Amidőn a kitüntető meleg elismerő szavaiért úgy a Tekintetes Elnökségnek, mint pedig Méltóságodnak egyesületünk és a magam részéről ismétlenül hálás köszönetet mondok, egyben iskoláink részéről őszintén köszönjük az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a kiállítás alkalmával az önálló gazdasági népiskolákkal szemben tanúsított megértő és nagybecsű támogatását.

Makó, 1932. évi április hó 11-én.

Kiváló tisztelettel:

A Gazdasági Szaktanítók
Országos Egyesülete nevében:

Schill János
elnök.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének
Elnökségétől Makó.

98/1932. szám.

Meghívó.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének válaszmánya f. é. július hó 3.-án délután 6 órakor Debrecenben válaszmányi ülést tart, melyre a válaszmány tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Alapszabály módosítás.
3. Debreceni közgyűlésünk tárgysorozatának és hajduszoboszlói üdülőház avató-ünnepélyünk végleges előkészítése.
4. Pénztáros és számvizsgálóbizottság jelentése.
5. Indítványok.

Makó, 1932. június hó 10-én.

Schill János
elnök.

U. i. A válaszmány ülésének helyét a helyi rendezőbizottság Debrecenben az érkezőkkel a vasúti állomáson fogja közölni

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének Elnökségétől Makó.

100 1932. szám.

Meghívó.

A Gazd. Szaktan. Orsz. Egyesülete f. é. július hó 4-én 9 órai kezdettel Debrecenben a »Déri Múzeum« disztermében

rendes évi közgyűlést és diszközgyűlést tart, melyre az Egyesület minden egyes tagját tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki beszámoló.
2. Indítványtétel Dr. Petri Pál m. kir. vallás és közoktatásügyi államtitkár Ur »örökös disztaggá« való megválasztására.
3. Titkári jelentés.
4. Alapszabály módosítás. Üdülőház szabályzat megállapítása.
5. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1931/1932. évi számadásról s az 1932/1933. évi költségvetés tárgyalása.
6. Előzetesen írásban beadott indítványok tárgyalása.

Diszközgyűlés rendje. (D. e. 12 órakor.)

1. »Hiszekegy« éneklő a dalárda.
 2. Elnöki megnyitó.
 3. Dr. Petri Pál m. kir. vallás és közoktatásügyi államtitkár Ur »örökös disztaggá« való beiktatása.
 4. A gazdasági népoktatás időszerű kérdéseiről és jövő feladatairól előadást tart: Netz Ferenc gazd. isk. igazgató.
 5. Záróbeszéd tartja: Schill János elnök.
 6. »Himnusz« éneklő a dalárda.
- Makó, 1932. évi június hó 10-én.

Schill János
elnök.

Meghívó.

A Gazd. Szaktan. Orsz. Egyesülete f. é. július hó 4-én d. u. 3 órakor Hajduszoboszló-fürdőtelepen »Rádli Lajos üdülőházát« felavatja, mely ünnepélyre az egyesület minden egyes tagját tisztelettel meghívom,

Az avató ünnepély sorrendje:

1. »Hiszekegy« éneklő a dalárda.
2. Elnöki megnyitó.
3. Az üdülőházat felavatja: Dr. Petri Pál m. kir. vallás és közoktatásügyi államtitkár Ur.
4. A Gazd. Szaktan. Orsz. Egyesülete nevében beszédet mond: Molnár Sándor gazd. isk. igazgató.
5. Az üdülőház létesítéséről beszámolót tart és az egyesület gondozásába átadja az üdülőházat Pataky Sándor gazd. isk. igazgató, az építőbizottság elnöke.
6. Záróbeszéd tartja: Schill János elnök.
7. Szózat éneklő a dalárda.

Makó, 1932. június hó 10-én.

Schill János
elnök.

Elnöki kérelem.

Tisztelettel kérem az iskolák Tek. Igazgatóságait, hogy fenti közgyűlési, diszközgyűlési és üdülőház felavatásáról szóló meghívókat minden egyesületi taggal tantestületében közölni, láttamoztatni és a szabadságon lévő tagokat hivatalosan értesíteni sziveskednék. Előre nem látható és technikai okok miatt a minden tagot megillető meghívót nem lehetett külön elküldeni, illetve a fenti okok miatt is csak késéssel lapunkban meghívóinkat leközzölni.

Egyben tisztelettel jelzem, hogy Dr. Petri Pál m. kir. vall. és közoktatásügyi államtitkár ur diszközgyűlésünkön Debrecenben részt vesz és Hajduszoboszlón személyesen avatja fel üdülőházunkat. Erkölcsi kötelességem érzetében s annak sulya alatt felkérek minden egyes tisztelt egyesületi tagunkat, hogy fenti gyűlésünkön és avatóünnepélyünkön igen komoly okot kivéve okvetlenül megjelenni sziveskedjék.

Debrecenbe minden egyesületi tagunk úgy nem utazhat, hogy a reggeli órákban már ott lehessen s ezért a távolabb lakó tagjainkat kérem, hogy előzőnap délután vagy este, vagyis f. é. július hó 3-án sziveskedjenek Debrecenbe érkezni, mely napon választmányi ülést is tartunk. A helyi bizottság az érkezőket a vasuti állomáson fehér karszallagjelzéssel minden vonatonál várni fogja. A helyi rendező bizottság díjmentes elszállásolásról is gondoskodott s ezen célra a siket-néma intézet háló helyiségeket bocsájtott rendelkezésünkre. Az elszállásolás és ellátás kellő biztosítása érdekében felkérem a Tek. Igazgatóságot, sziveskedne a jelzettek minden tantestületi tagjával, a távollevőkkel is sürgősen közölni és egyben a részvételt az elszállásolási igény külön jelzésével 5 napon belül feltétlenül Kurdy Sándor gazd. isk. igazgatónak Debrecen II. sz. gazd. népiskola bejelenteni. Az ellátás igénylését is kérném közölni, mert a közös ebéd vendégeinkkel együtt kell hogy legyünk. (2 P. 50 f.) Az 5 napon belüli bejelentéseket feltétlenül kérem a fenti címre megtenni, mert másként a rendszeres ellátás és elszállásolás nem biztosítható. Így tehát mindenkitől várunk bejelentést, aki a gyűléseken részt vesz.

Végül tisztelettel közlöm, hogy a közgyűlés, illetve a közebed után 2 órakor autóbusszokkal rándulunk ki Hajduszoboszlóra üdülőházunk felavatására, hol az államtitkár ur személyesen avatja fel az üdülőházat, miért egyesületi életünk e fontos tényénél mindenki kötelességének tartsa ott jelen lenni. Az avató ünnepély befejezésével megtekintjük a fürdőt és hőforrását, azután uzsonnázás, fürdőzés, majd hazautazás. Az autóbusszok 4 órai várakozás után a Debrecenbe visszautazókat visszaszállítják.

Nehéz időkben is küzdünk ügyeink, a gazdasági népoktatás létéért, legyünk mindnyájan ott, ahol érdeklődő hatóságok és közönség vár.

Makó, 1932. június hó 10-én.

Kartársi szives üdvözetekkel!

Schill János
elnök.

Gazdasági Népiskolák M. Kir. Országos Szakfelügyelője.

355—1932. szám.

Gazd. Szaktanítók Országos Egyesülete
Tekintetes Elnökségének

Makó.

Folyó évi július hó 4-én Debrecenben tartandó köz- és diszközgyűléssel kapcsolatban érteitem Elnök urat, hogy azoknak tartalmuk és külső méreteikben is a múlt évekhez teljesen méltónak kell lenniök. Ezzel tartozik az Egyesület minden egyes tagja nemcsak az ott megjelenő Alamtitkár ur Önagyméltóságának, de Debrecen sz. kir. város és iskoláinak is, különösen pedig azon örvendetes ténykedésüknek, hogy ez alkalommal lesz saját ingatlanukon épült üdülőház is felavatva.

A magam részéről tehát kiváló sulyt kívánok helyezni a teljes számban való megjelenésre és az esetleg elmaradók igazolásának szigorú elbírálásra.

Felkérem Elnök urat, hogy saját hatáskörében is hívja fel külön az egyesület tagjait a gyűlések fontosságára és az azokon való megjelenés kötelező voltára. Ez ügyben tett eredményes intézkedéséről jelentését is kérem.

Fogadja Elnök ur kiváló tiszteletem kifejezését.

Szeged, 1932. június hó 17-én.

Géher Lajos s. k.
szakfelügyelő.

A Gazdasági Szaktanítók Orsz. Egyesületének Elnökségétől.
Makó.

101—1932. szám.

Felhívás és hirdetés.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesületének üdülőháza Haduszoboszlón f. é. július hó első napjaiban megnyílik. Érdeklődők forduljanak üdülőházunk gondnokához, Riedelmayer János, hajduszoboszlói gazd. isk. igazgatóhoz.

Az üdülőház igénybevételéről szóló szabályzatot és házirendet a »Mezőgazdasági Népopktatás« közlönyünkben jelentjük meg. Üdülőházunk teljesen elkészült, be van bútorozva s felavatása után üzembehelyezését várja. Ennek érdekében felkérem az egyesület minden tagját, hogy az ágynemű felszereléshez jó lepedők felajánlásával és küldésével járuljon hozzá. Vegyük igénybe üdülőházunkat és ismertessük azt minél szélesebb körben.

Makó, 1932. évi június hó 12-én.

Schill János

G. Sz. O. E. elnöke.

A Gazdasági Szaktanítók Orsz. Egyesületének Elnökségétől.
92—1932. szám.

Elnöki kérelem és beszámoló

A mai válságos helyzetben erkölcsi testületeknek, egyesületeknek is legfőbb kötelessége, hogy fennállásukat a legnagyobb küzdelem árán is biztosítsák. Az erkölcsi erő fogja előteremteni azt a szükséges minimális anyagi erőt is, mely átment bennünket a szomorú jelenen s megőrzi részünkre a múlt értékeit. Erről tegyen most, e nehéz időkben mindenki tanúságot.

Köteltségem és az egyesülettel szemben vállalt felelősségem tudatában azon tiszteletteljes kéréssel fordulok egyesületünk minden egyes tisztelt tagjához: fogadjuk meg, de egyben tegyük meg és erőnkhez képest anyagi kötelességünknek is feleljünk meg. Most minden ékes szónál nagyobb érték a becsületes tett.

Az egyesület elnöksége és tisztkara minden tőle telhetőt megtesz s a legnagyobb takarékosággal azon fáradozik, hogy az egyesület további létét tényleg biztosítsa. De ezen munkája csak úgy lesz eredményes, ha az egyesület minden tagja híven teljesíti kötelességeit is. Fizessük tehát rendszeren be tagsági díjainkat és egyéb hátralékainkat.

A tisztikar fenti munkájának igazolásul tisztelettel jelzem, hogy az egyesületi főpénztáros az elnökséggel egyetértőleg f. é. március hó 21-én Budapesten tartott választmányi ülésen az egyesület anyagi ügyének rendezése, szanálása érdekében a legmesszebbmenő takarékosági elv alapján javasolta az egyesület költségvetésének egyensúlyba hozását és e tárgyban a következőket határozta el, illetve azok végrehajtásához a közgyűlés jóváhagyását fogja kérni.

Az egyesületi tagok anyagi helyzetének figyelembevételével az egyforma jogok alapján a költségvetés bevételei díjat egységesen tagonként évi 15 pengőben állapította meg. A költségvetés több ezer pengős tagsági díj hátralékának tételét olyképen óhajtja rendezni, hogy minden hátralékosnak, aki folyó évi július 1-től kezdve egy éven belül tartozását kifizeti, annak összes késedelmi kamatait és a közgyűlésekről igazolatlanul való távollmaradásáért kirótt bírságait teljes egészében elengedi.

Kényszerű volt a választmány egyesületi közlönyünk, a »Mezőgazdasági Népopktatás« kiadásait és megjelenési terjedelmét átmenetileg akként redukálni, hogy 5 számú határozatába kimondta, miszerint a lapot havonta 8 oldalas terjedelemben 500 példányban jelenteti meg. Egyben elhatározta, hogy az összes kiadási tételeket leszámítva s így az elnökség adminisztratív költségeinél és egyebeknél is 50% os redukiót hajt végre.

Tudatában vagyok mindnyájunk nehéz helyzetének, de azért kénytelen vagyok ismételt felkérni az egyesület összes tisztelt tagjait, hogy a Rádli alap, tagsági díjakat, lapelfizetési díjat és az üdülőház berendezési költségeket a fentiek értelmében rendszeresen fizessék be. Ebben biztosan elől fognak járni az iskolák igazgatói és velük együtt a tantestületek. Így maradhat csak fenn a közös kapocs, egyesületünk, mert az ellenkező eljárás csak a megsemmisülésbe vezethet. Ezt pedig kívánás magaslátán álló tagunk egyike sem fogja kívánni s e feltevés ellen az egyesület vezetősége eleve is tiltakozik.

Makó, 1932. évi május hó 25-én.

Őszinte és igaz kartársi tisztelettel: **Schill János**
elnök

A folyó évi országos mezőgazdasági kiállításon iskolánk kiállítási részleteiről a következő felvételek készültek.

I. Középfal baloldali tulsó végén **kézimunka részlet**.
II. Ugyanazon falrészleten a **háztartási részlet**.
III. Ezen a falrészleten a bejárattól **kézimunka részlet**.
IV. Középfal jobb oldalán a bejárattól levő **kézimunkarészlet**.

V. Ugyanazon oldalon középen a **kertészeti, szőlészeti részlet**.

VI. Ugyanazon oldalon a fal belső végén **kézimunka részlet**.

VII. A hosszanti fal belső végétől **gazdasági, méhészeti és baromfi-tenyésztési rész** az oldal kijáratig.

VIII. Hosszanti falon középkijáratnál a kalocsai modelig (Hajduszoboszló, Kunszentmárton), **gazdasági részlet**.

X. Hosszanti falon bejárattól (Székesfehérvár) **gazdasági és háziipari részlet**.

A római számok egyben a képek lemezszámait is jelzik s így akármelyike a fenti számjelzés alapján 18-24 cm-es nagyságban 3/4 P árban Ludwig Károly műszaki fényképezeténél (nyug. őrnagy.) Budapest, X., Zala-utca 41-a. sz. alatt megrendelhető. (Fényes képek rendelése célszerűbb.)

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

M. Kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.
48.740 1932. szám.

»A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 48.740 1932. VII.a. számú rendelete az önálló gazdasági népiskolák és a gazdasági irányú továbbképző népiskolák óráinak beosztása tárgyában.

Valamennyi közg. Bizottságnak, valamennyi kir. Tanfelügyelőnek és a kecskeméti kir. tanfelügyelői kirendeltség Vezetőjének.

Az iskoláztatási kötelezettség teljesítésének biztosításáról szóló 1921. évi XXX. t. c. és annak végrehajtása tárgyában kiadott 130.700 1922. számú rendelet 47. §-a előírja, hogy az önálló gazdasági népiskolákban a tanulók a nyári félévben (szeptember-október továbbá április-június hónapok) hetenként 4, a téli félévben pedig (november-március hónapok) legalább heti 9 órai oktatásban, a gazdasági irányú továbbképző népiskolai tanulók pedig a nyári félévben 4, a téli félévben pedig legalább 7 órai oktatásban részesítendők.

Mivel az említett tanítási időnek az egyes tárgykörök között való megoszlása eddig külön szabályozva nem lett, a tanítási idő egységes beosztása érdekében elrendelem a következőket:

1. Az önálló gazdasági népiskoláknál a téli félévben a kötelező heti 9 órából 4 óra a gazdasági tárgyak tanítására 4 óra a közismereti tárgyak és 1 óra a hittan tanítására fordítandó.

A nyári félévben a kötelező heti 4 óra a gazdasági tárgyak tanítására fordítandó.

A gazdasági irányú továbbképző (ismétlő) népiskoláknál a téli félévben a kötelező heti 7 órából 3 óra a gazdasági tárgyak tanítására 3 óra a közismereti tárgyak és 1 óra a hittan tanítására fordítandó.

A nyári félévben a kötelező heti 4 órából 3 óra a gazdasági tárgyak, 1 óra pedig a közismereti tárgyak tanítására fordítandók.

Tekintettel arra, hogy elől említett rendelet

a felsorolt óraszámokat a téli félévben úgy az önálló, mint a gazdaság irányú továbbképző népiskoláknál, mint minimumot jelöli meg, elrendelem, hogy az önálló gazdasági népiskoláknál ezen óraszámokon felül megtartott órák kizárólag a gazdasági tárgyak tanítására fordítottassanak.

Felhívom a Címet, gondoskodjék arról, hogy az önálló gazdasági népiskolákban, valamint mindazon gazdasági irányú továbbképző népiskolában, melyek a 770 o 19 1931. számú rendelettemmel nem szerveztettek át általános irányú továbbképző népiskolákká, a tanítási óráknak tárgykörök szerint való ezen beosztása szigorúan betartassék».

Budapest, 1932. évi május hó 21-én.

Dr. Karafiáth Jenő s. k.

M. Kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

»A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 49.437 1932. VII.a. számú rendelete a »Muskátli« című magyar kézimunka ujság előfizetésének az önálló gazdasági népiskolák részére való ajánlása tárgyában».

Valamennyi önálló gazdasági népiskola Igazgatóságának.

A m. kir. állami nőipariskola szerkesztésében és kiadásában megjelenő »Muskátli« című magyar kézimunkaujság a magyar nép formakincse és a népi részletrajzok ugyszintén a szabásrajzok közreadásával az önálló gazdasági népiskolák kézimunka és szabás-varrás oktatásának támogatására siet és így ezen iskolák tanítása szempontjából is hézagpótló. Ennélfogva az említett kézimunka ujságot az iskolák részére beszerzésre ajánlom.

A lap a tanév 10 hónapjában havonta jelenik meg, és előfizetési díja évi 12 pengő.

A lap szerkesztősége és kiadóhivatala: A M. Kir. Állami Nőipariskola (Budapest, VIII. Rákóczy-tér 4. sz.).

A miniszter rendeletéből:

Dr. Zsarkó Pál s. k.

miniszteri osztálytanácsos.

LAPSZEMLE

Nádai Pál: Könyv a gyermekről, munka, játék, művészet

Második kiadás. Budapest, Franklin-Társulat.

A második kiadásban megjelent zsebrótakú csinos könyv valóságos katekizmus a modern nevelés tudományának. Tudományának? Nem, művészetének. Mert aki a gyermek napfényes, derült birodalmát a szerzővel együtt végigjárja, az emberi szellem virtuóz játékának éri a nevelést. A gyermekszoba, a játszótér, a gyermekek kertje, az iskolai műhely, a nagyvárosi utca és az erdők tisztása a színterei ennek a művészi produkciónak. A

játékos és alkotnívágó gyermeki lélek a hangszer, melyből a modern nevelő az egész embert fejleszti ki, míg erkölcsi személyiségét megkoronázza.

Mi mindenről van szó ebben a nevelő szimfóniában? Játékokról és képeskönyvekről. Irodalomról és étákról a természetben. A modern műhelyi nevelésről, a plen air iskolákról, az állatok és a növények lelkületének megismeretéről, táncról és tornáról a ritmikus szépség élvezésére, de főként a művészi gyönyör felkeltéséről rajzon, képeskönyvön, műalkotások szemléletén keresztül.

A gyermekszobából indul ki Nádai Pál könyve és az emberi szépségvágy teljességéhez: a napfényes házhoz jut el zárófejezetében. Mialatt a kétszáz oldalas könyv kéz a kézben vezet az utolsó félszáz év reformpedagógiájának

összes színtereim át, úgy követjük lenyűgöző mondani-
valóit, mint valamely új világ bemutatóját. A józan tu-
domány, a természet s a műhely jelenségei mögött meg-
pillantjuk az igazi nevelés ígért-földjét: a derűs, opti-
mizmussal és hittel átsugárzott ifjúságot.

A gyümölcsös tavaszi és nyári permetezését ismer-
teti a »Növényvédelem« és »Kertészet« legújabb száma.
Cikkeket közöl a gyümölcsfák öntözéséről, a permetezés
meggyorsításáról, a konyhakert beosztásáról és vetés-
forgójáról, a talaj meszezéséről stb. A dúsan illusztrált
két szaklapból a »Növényvédelem« kiadóhivatala (Buda-
pest, V., Földművelésügyi minisztérium) egy alkalommal
e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatvány-
számot.

Kunhímzés néven csaknem elfelejtett szindús s for-
makinesekben gazdag régi magyar hímzésfajt elevenít
fel írásban, rajzban, fényképekben dr. Györfly István,
a »Muskátli« májusi számában. Régi csipkeművészetéről
szóló, fényképekkel illusztrált cikk keretében Bárányné
ezúttal filel vagy recessipkével, a szálhúzásos és áttöréses

hímzésből fejlődött XVI. és XVII. századi olasz varrott
csipkékké ismertet meg. Csányi Károly keleti szőnyegek-
ről szóló tanulmánya során az u. n. erdélyi szőnyegek-
ről közöl érdekes történeti adatokat, jellemzi őket motívum-
maik és színezésük szempontjából s fényképek, részlet-
rajzok segítségével a kivitel módjára tanít meg. Müllerné
Konkoly-Thege Ilona hímzett gyermekruhák készítését
ismerteti 4 és 9 éves gyermekek számára való szabás-
rajzzal, részletes hímzés mintával s a kivittelt lépésről
lépésre ábrázoló rajzokkal illusztrált cikkében. Just Krisz-
tín fényképmo-delljei a modern lakás ízléses díszítését
mutatja be a régi magyar eredeti néphimzésekkel. Szon-
tagh Aranka a csetneki csipke készítésében vezet egy
lépéssel előbbre. Ezenkívül eredeti nagyságú, levasalható
mintáikkal, továbbá női pizsama ingyen szabásminta mel-
lékkelledkedik e gazdag szám olvasóinak. A Mus-
kátli a m. kir. áll. Nőipari-kola Budapest, VIII. kerület
4. sz.) kiadásában jelenik meg. Egyes szám és mutat-
ványszám ára 1.50 P, de előfizetésben 10 számszám egy
évfolyam ára 12 P. Előfizetés esetében a mutatványszám
ára beszámít az előfizetés összegébe.

H I R E K

49.165--1932. szám.

Pályázati hirdetés.

(Közzétételük a m. kir. vallás- és közoktatásügyi
miniszternek 49165-1932. sz. rendelete alapján.)

A kecskeméti m. kir. áll. gazdasági szaktanitónőképző
intézetnek az 1932-33. tanév folyamán újból megnyitandó
I. évfolyamára való felvétel tárgyában.

A kecskeméti m. kir. állami gazdasági szaktanitónő-
képző intézetnek az 1932-33. tanév folyamán újból meg-
nyitandó I. évfolyamára való felvétellel pályázatot hirde-
tek.

A gazdasági szaktanitónőképző intézet tanulmányi
ideje folyó évi október hó 1-én kezdődik és két tan-
évre terjed. Az I. évfolyamra összesen 20 fizetéses hallgató
vétetik fel, akik a megállapított beíratási díjon kívül
taníj, lakás és ellátás címén havonként 50 (ötven) P-t, a
tanulmányi idő egy évfolyamára tehát 500 (ötszáz) pengő
tartoznak negyedévi előleges részletekben az intézet pénz-
tárába befizetni.

Pályázhatnak 22-ik életévüket még be nem töltött oly
hajadon elemi népiskolai tanítónők, akiknek jeles elemi
népiskolai tanítónői oklevelük van.

A pályázóktól ép, egészséges szervezet annál is in-
kább megkívánatik, mivel a tanfolyamra felvett hall-
gatók részére a gyakorlati munkákban való részvétel
alól felmentés nem adható.

A szabályszerű, ezidőszerint 1.60 P okmánybélyeggel
ellátott kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

- Születési anyakönyvi kivonat,
- elemi iskolai tanítónői oklevél,
- magyar állampolgárságot tanúsító hatósági bizo-
nyítván,;
- erős és teljesen egészséges szervezetről, valamint
testi és szellemi épségről szóló hatósági tisztí orvosi bizo-
nyítvány;
- a szülők foglalkozását és vagyoni állapotát, a kis-
korú gyermekek számát, feltüntetendő újabb keletű hiteles
községi bizonyítvány,
- erkölcsi bizonyítvány,
- esetleges szolgálati bizonyítvány.

A felvételnél vidéken nevelkedett, a falusi gazdasági
életet ismerő s így a gyakorlati mezőgazdaság iránt több
érzékkel bíró pályázók előnyben részesülnek.

A pályázati kérvényeket a m. kir. vallás és közokta-
tásügyi miniszterhez címezve azon tanítónőképző intézet

igazgatóságához kell benyújtani, amely intézetnél a pályá-
zók elemi iskolai tanítónői oklevelüket szerezték.

Már működésben levő elemi, népiskolai tanítónők ké-
vényeiket a működésük helyére illetékes kir. tanfelügye-
lőkhöz tartoznak benyújtani.

A beérkezett pályázati kérvényeket a tanítóképzőin-
tézet igazgatója és az intézetekhez beosztott gazdasági
szaktanár, illetve a kir. tanfelügyelő átvizsgálják és a fel-
vételre csak azokat hozzák javaslatba, akik a tanítóképző
intézet öt évfolyama alatt a háztartási teendők és a kézi-
munka iránt a legnagyobb hajlamot és kedvet mutatták,
illetőleg a gazdasági szaktanitónői pályára való ráter-
mettségüknek tanítónői szolgálatuk alatt is tanujelét adták.

Az egyes igazgatók, illetve kir. tanfelügyelőségek a
kérvényeket jelentésük kíséretében a vallás- és közokta-
tásügyi miniszterhez terjesztik fel.

A gazdasági szaktanitónőképző intézetbe a m. kir.
vallás- és közoktatásügyi miniszter jacsolatára a m. kir.
Földművelésügyi Miniszter veszi fel a hallgatókat.

A felvett hallgatók a jelentkezéskor gazdasági irányú
felvételi vizsgálatot tesznek és ezen felül orvosiilag is
megvizsgálatnak, mivel az intézet kötelekésbe történt fel-
vétel véglegessé csak akkor válik, ha a pályázó a vizsgá-
laton is minden tekintetben alkalmasnak találatik.

Pályázati határidő: 1932. évi július hó 15.

Budapest, 1932. évi június hó 3-án.

A miniszter helyett:

Dr. Petri Pál s. k.
államtitkár.

Szerkesztői tanácsadó

Igazgatókhoz. Minthogy az iskolák évi munkásságá-
ról lapunk július augusztusi számában összefoglaló be-
számolót óhajtunk tartani, felkérem az iskolák igazgatóit,
hogy július hó 15-ig mindazokat az adatokat, amelyek
az iskola évi értékes munkájára világot vetnek, tanfolya-
mok záróünnepélyeit és más eseményeket illusztráló újság-
közleményeket a szerkesztőségbe beküldeni sziveskedjen-
nek. Akik e felhívásra a jelzett időig semmiféle válasz-
nem adnak, az ismertetőből kimaradnak.

Többeknek. A lap szellemi ügyeiben a szerkesztőség-
hez, Cegléd 2., anyagi ügyeiben az egyesület pénztárno-
kához, Turkeve, méltóztassanak a leveleket küldeni.